

Skimun fyrir leghálskrabbameini á krossgötum

Stutt yfirlit og framtíðarsýn

Fræðadagar 2019

31. október 2019

Kristján Oddsson

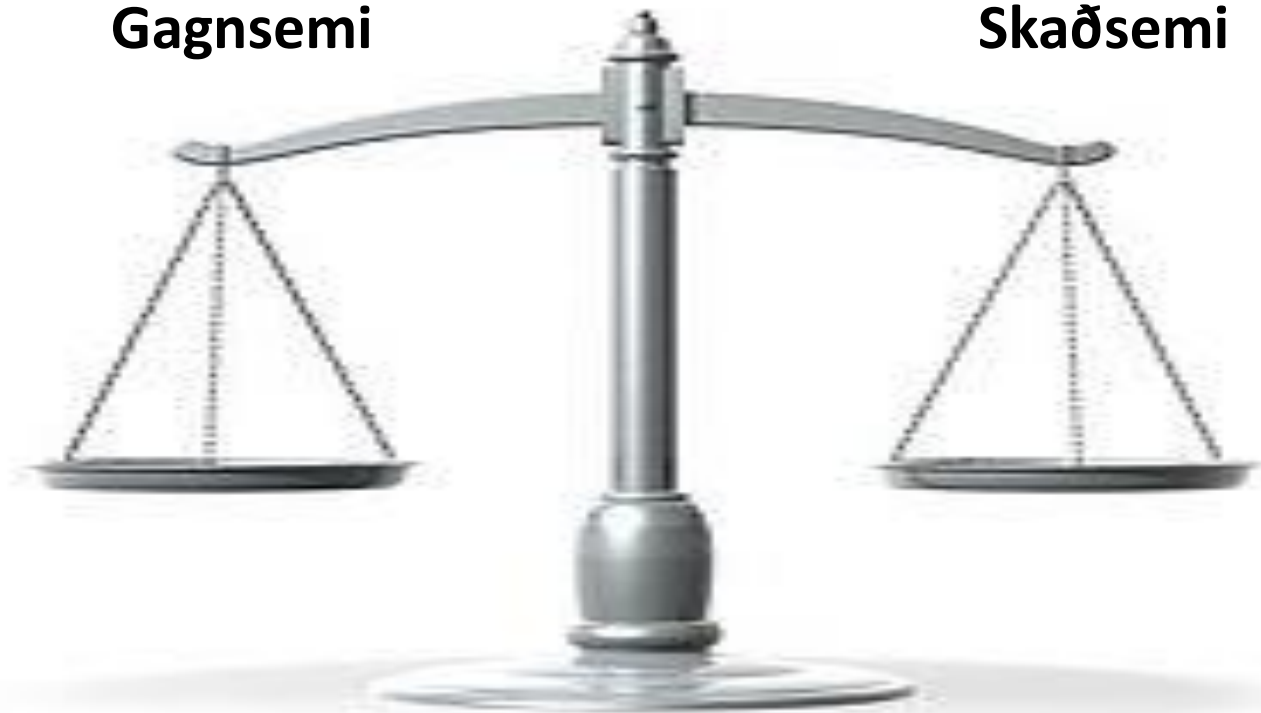
Hér fyrir þig

Krabbameinsleit

Gagnsemi

Skaðsemi

Hér fyrir þig

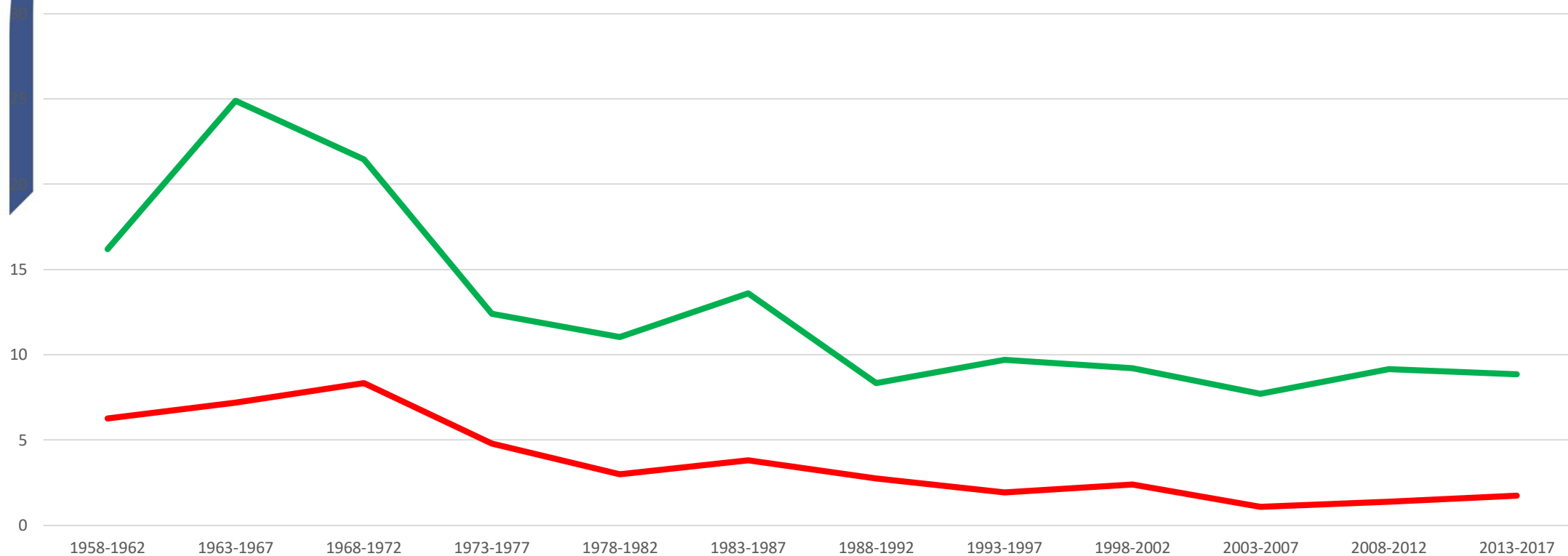
Markmið skimunar fyrir leghálskrabbameini

- Lækka dánartíðni
- Lækka nýgengi

Hér fyrir þig

Nýgengi og dánartíðni

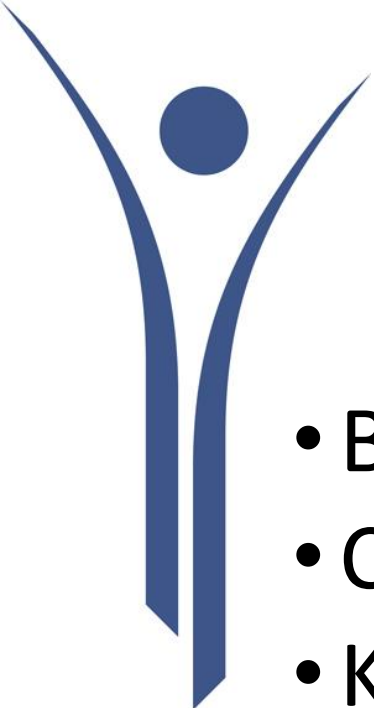
Hér fyrir þig

Ofskimun Krabbameinsfélags Íslands

- Gjaldfrjáls skimun fyrir leghálskrabbameini 23 ára
- Gjaldfrjáls skimun fyrir brjóstakrabbameini 40 ára

Hér fyrir þig

Fyrirburafæðingaráhætta

- Baseline 5%
- CIN 8%
- Keila < 10 mm 10%
- Keila 10-15 mm 13%
- Keila > 15 mm 15%
- Keila > 20 mm 20%

Hér fyrir þig

Mikil ógn við heilsu kvenna

- Ein kona greinist með leghálskrabbamein á hverri mínútu.
- Ein kona deyr úr leghálskrabbameini aðra hverja mínútu.
- Hvert dauðsfall er harmleikur sem má koma í veg fyrir.

Hér fyrir þig

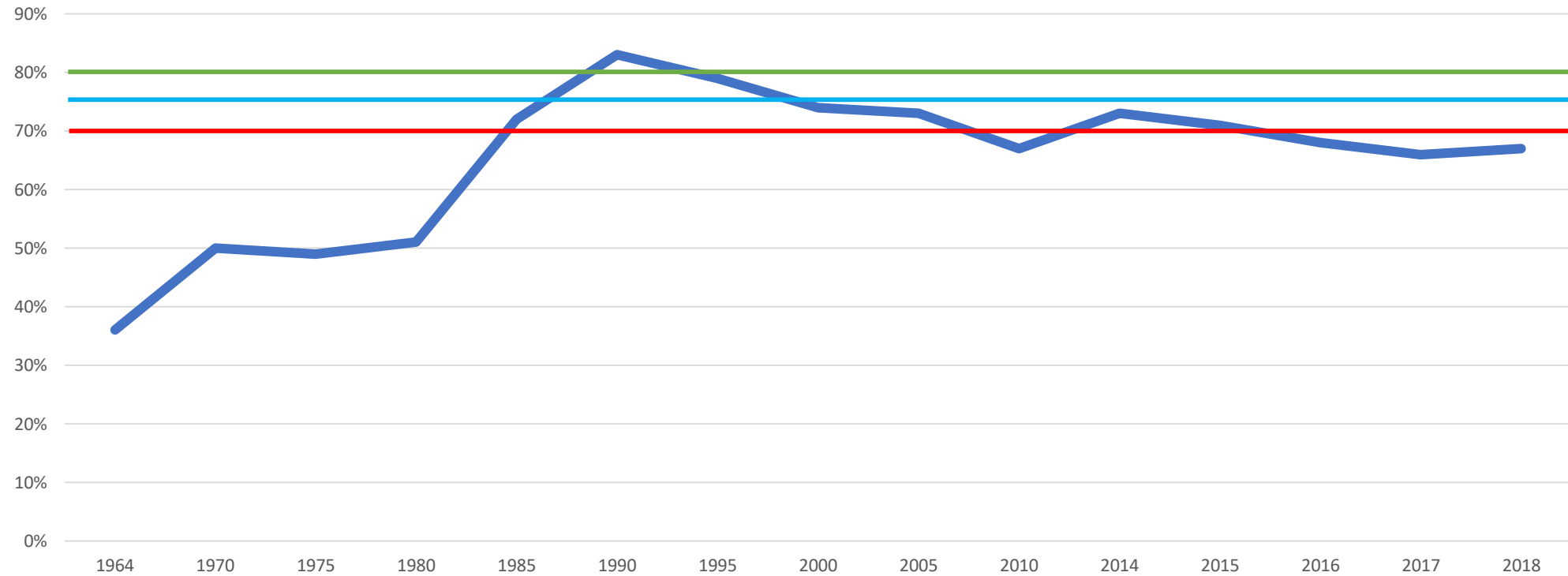

Hægt að fyrirbyggja og meðhöndla

- Leghálskrabbamein er af þeim krabbameinum sem hægt er fyrirbyggja og meðhöndla ef greint snemma og meðhöndlað á viðeigandi hátt.
- Engin kona ætti að þurfa að deyja úr leghálskrabbamein (CDC)
- Skimun og meðferð á lægri stigum er mjög kostnaðarhagkvæm.
- Ef við bregðumst ekki við mun dánartíðni leghálskrabbameins hækka um 50% fyrir 2030.

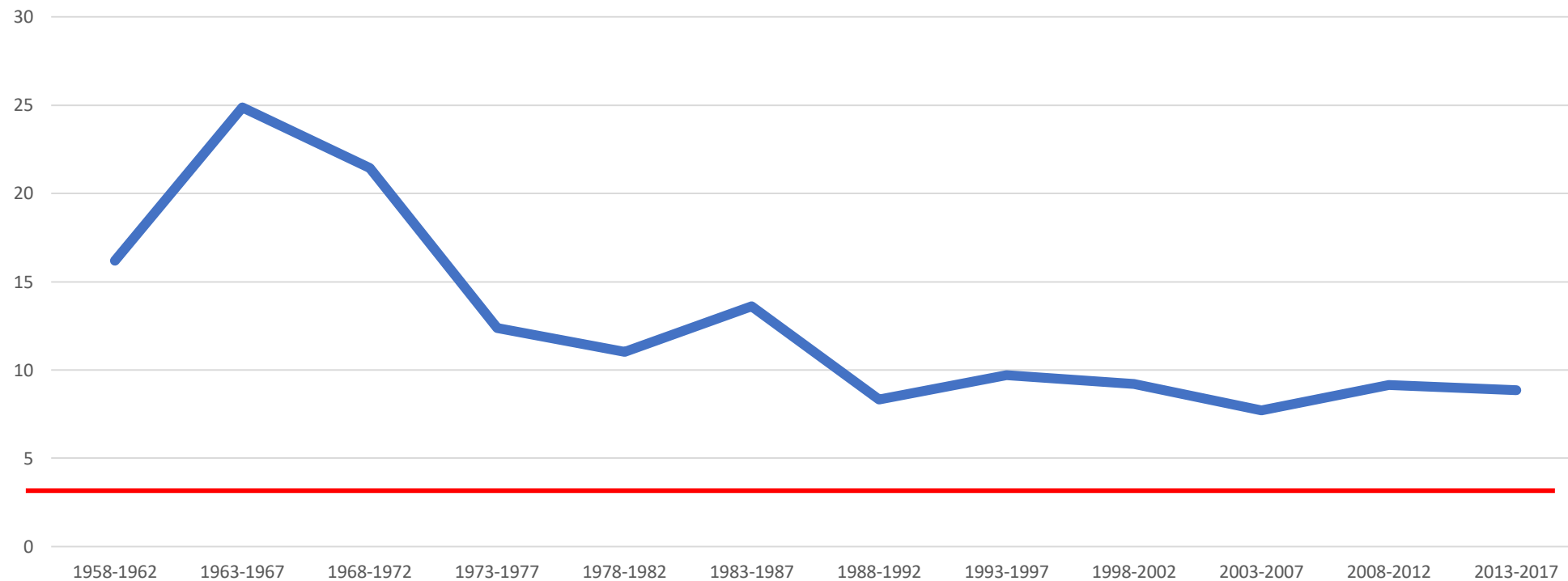
Hér fyrir þig

Þátttaka (3.5 ár)

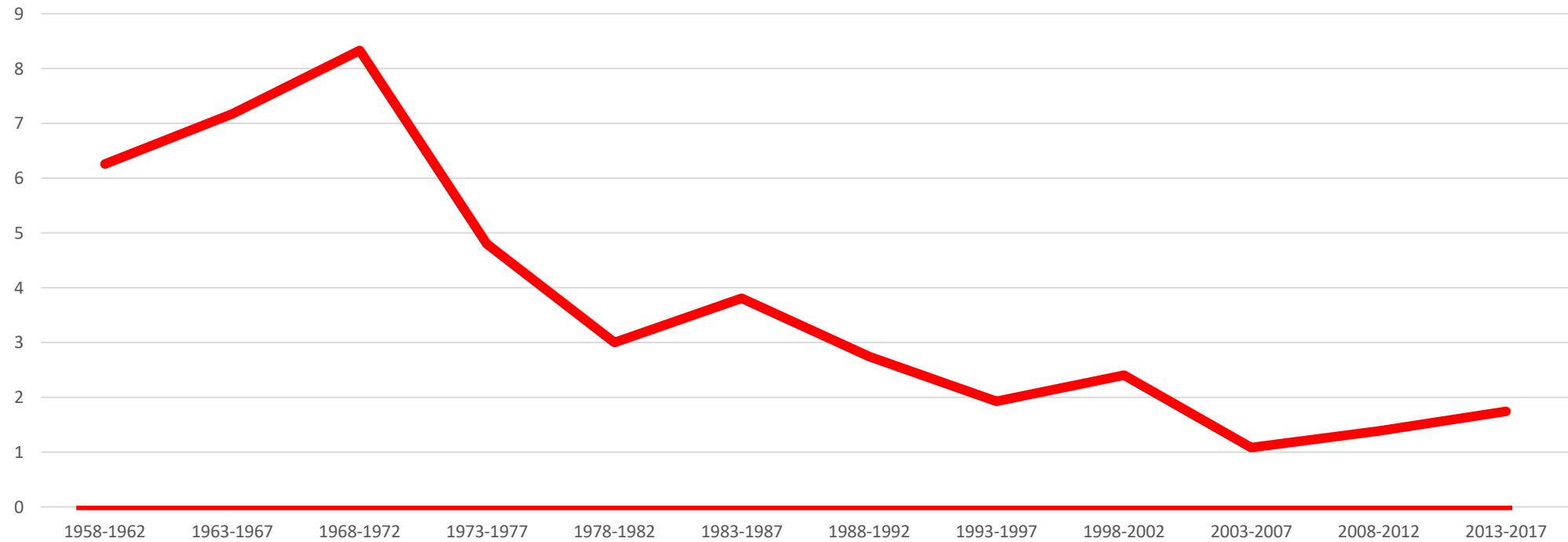
Hér fyrir þig

Nýgengi leghálskrabbameins/100.000

Hér fyrir þig

Dánartíðni leghálskrabbameins/100.000

Hér fyrir þig

Leghálskrabbamein

Alþjóða heilbrigðismálastofnunin

- Hægt að fyrirbyggja
- Hægt að meðhöndla
- Kominn tími til að útrýma

Hér fyrir þig

Framtíðarsýn

- Endurskipulagning skimunar fyrir leghálskrabbameini
- Þátttaka
- HPV frumskimun
- Erlent samstarf
- Leghálsspeglanir

Hér fyrir þig

Endurskipulagning skimunar

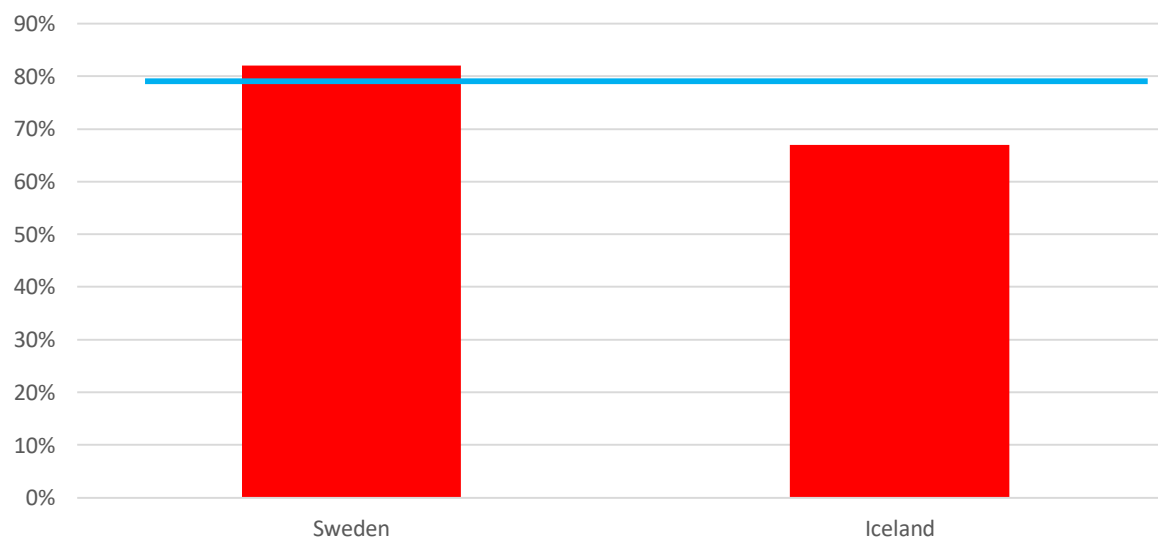
- Viðeigandi skipulag, stjórn og framkvæmd skimunar eru forsendur fyrir árangurríkri skimun.
- Lýðgrunduð skimun á vegum heilbrigðisþjónustunnar
- Skimunarráð.
- Fagráð.
- Verkefnastjórn.

Hér fyrir þig

Þátttaka

- Gefinn verði tími og staður fyrir sýnatöku (hægt að breyta á netinu).
- Sýni tekin á heilsugæslustöðvum af ljósmæðrum/hjúkrunarfræðingum.
 - Gott aðgengi 5 daga vikunnar í nærumhverfinu líkt og ungbarna- og mæðravernd.

Hér fyrir þig

HPV frumskimun

- Meira næmi (sensitivity) til að greina frumubreytingar en frumuskoðun.
- Aukin vörn gegn leghálskrabbameini.
- Minni byrði vegna CIN 2 og CIN 3 þar sem hægt er að greina viðvarandi frumubreytingar fyrr en með frumuskoðun.
- Vörn gegn langt gegnu ífarandi leghálskrabbameini.
- Lækkar dánartíðni vegna leghálskrabbameins.

Hér fyrir þig

Leghálsspeglanir

- Leghálsspeglunareining á kvennadeild Landspítala (Sjúkrahús Akureyrar?).
- Formleg þjálfun í leghálsspeglunum.
 - Leiðandi leghálsspeglunarlæknir.
- Upplýsingakerfi (NHS, Cytburken).
 - Gæðaeftirlit og mat.
- Leiðbeiningar um tilvísun og meðferð (NHS).

Hér fyrir þig

Leghálssýni hjá HH

- Innviðir og þekking
- Umfang/fjöldi sýna
- Fjármagn

Hér fyrir þig

Innviðir

- Er viðeignandi húsnæði til staðar?
- Er viðeigandi tækjabúnaður til staðar?
- Er viðeigandi mannaflí og þekking til staðar?
- Sýnataka á öllum heilsugæslustöðvum á höfuðborgarsvæðinu (19)?

Hér fyrir þig

Umfang/fjöldi leghálssýna á ári

Frumuskoðun

Pátttaka %	Leghálssýni (N)
100	33898
95	32203
90	30508
85	28813
80	27118
75	25424
70	23729
65	22034
60	20339

HPV frumskimun

Pátttaka %	Leghálssýni (N)
100	23240
95	22078
90	20916
85	19754
80	18592
75	17430
70	16268
65	15106
60	13944

Hér fyrir þig

Fjöldi leghálssýna á viku í heilsugæslu

Frumuskoðun

Pátttaka %	Leghálssýni (N)
100	14
95	13
90	12
85	12
80	11
75	10
70	10 (20)
65	9
60	8

HPV frumskimun

Pátttaka %	Leghálssýni (N)
100	10
95	9
90	8
85	8
80	8 (16)
75	7
70	7
65	6
60	6

Hér fyrir þig

Fjármagn

- Tekjur

- Ríkisframlag 185 m.kr.
- Skoðunargjöld 100 m.kr.

Samtals: 285 m.kr.

- Gjöld

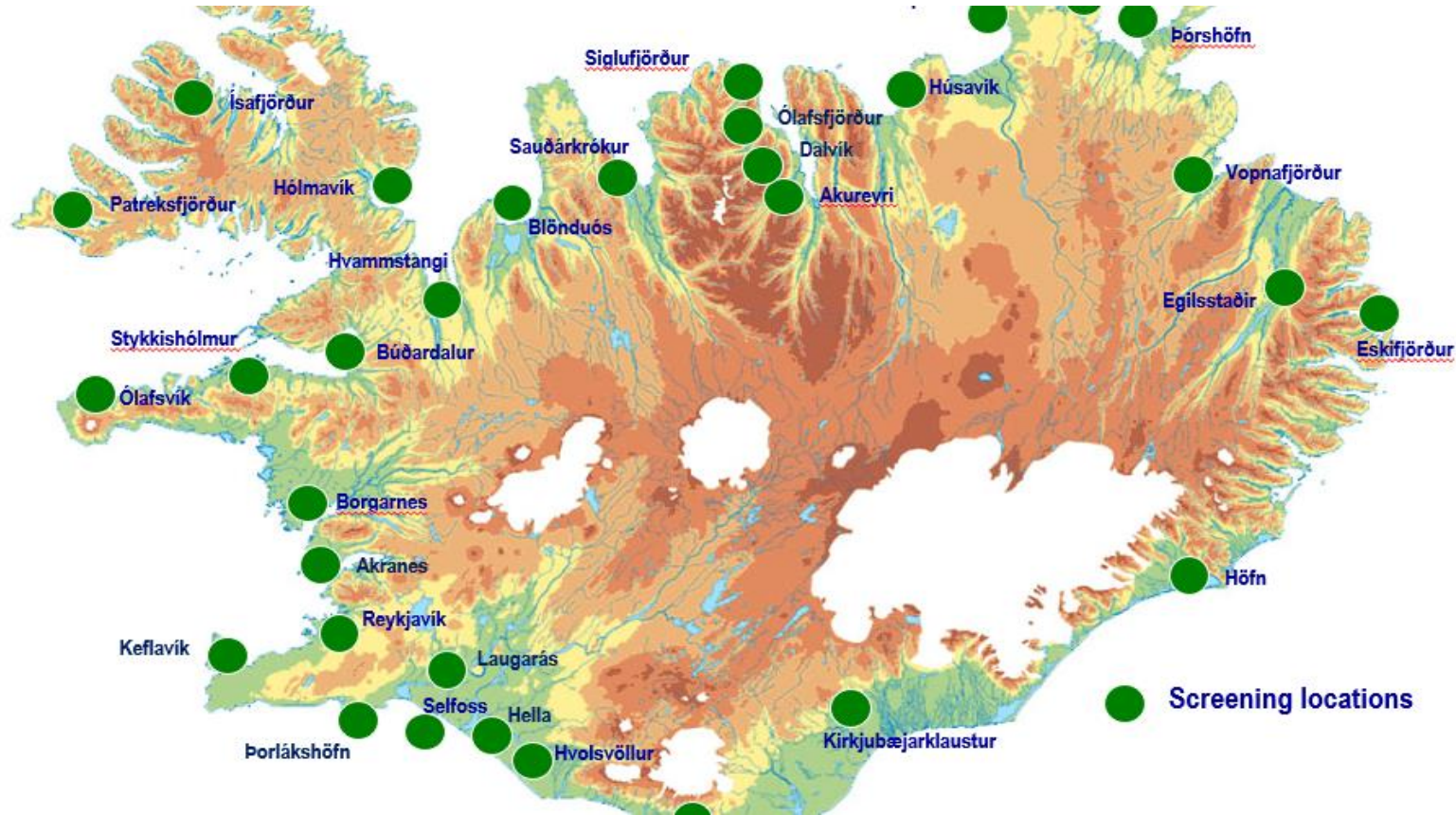
- Sýnataka 20 m.kr.
- Frumurannsókn 95 m.kr.
- Stjórnun 25 m.kr.

Samtals: 140 m.kr.

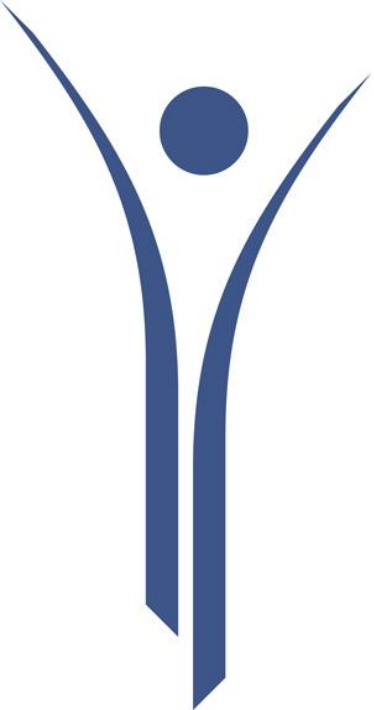
Hagnaður: 145 m.kr.

Hér fyrir þig

Heilsugæslustöðvar

Hér fyrir þig

Takk fyrir

Hér fyrir þig